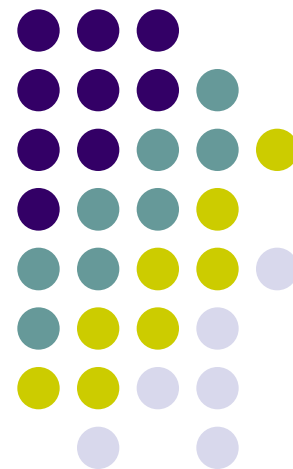

NADARJENI

Pripravila:
ANDREJA NINKOVIĆ, spec.

NADARJENI OTROCI

- KAJ JE NADARJENOST in NADARJENI UČENCI ?
- ŠOLA IN NADARJENI OTROKI (zakonske osnove)
- KONCEPT ODKRIVANJA NADARJENIH OTROK V ŠOLI
 - DELO Z NADARJENIMI OTROKI

KAJ JE NADARJENOST ?

- V strokovni literaturi ni enotne definicije nadarjenosti. Razlog je v tem, da nadarjeni niso enaka homogena skupina, ampak se nadarjenost kaže v različnih oblikah in obsegih.
- Starejše definicije zožujejo nadarjenost na inteligentnost - kasneje testi ustvarjalnosti.

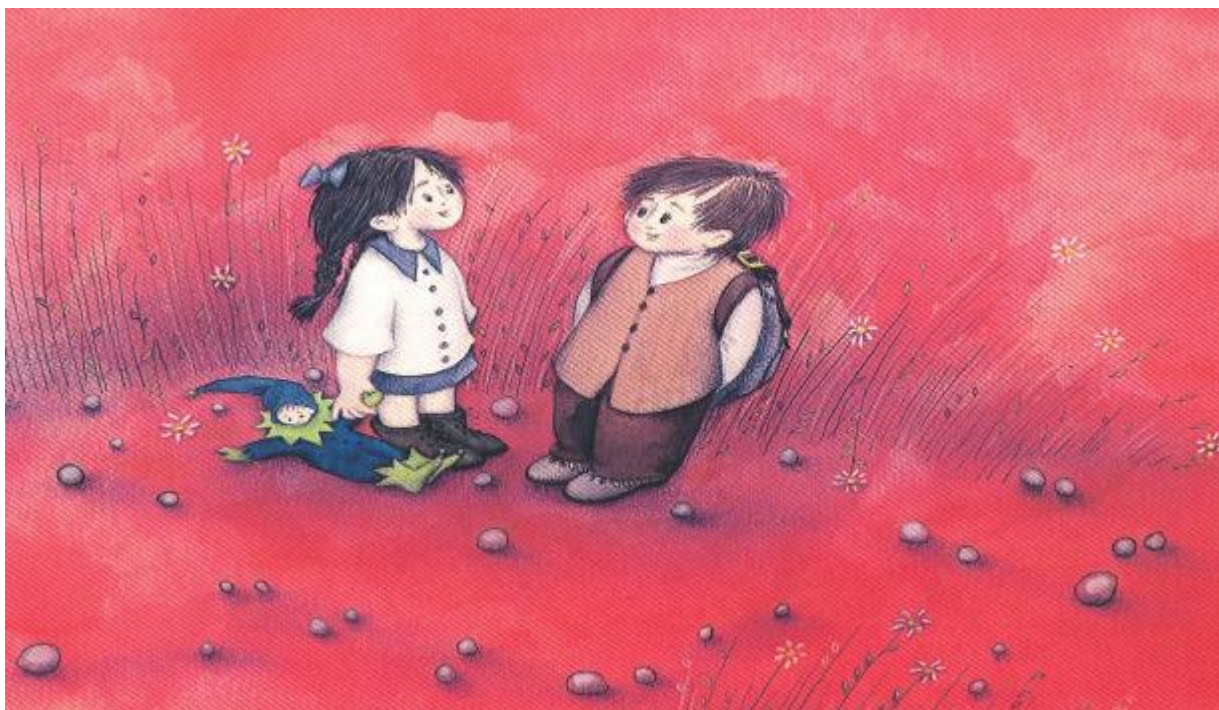

KAJ JE NADARJENOST ?

- Poleg tega se v psihologiji vse bolj utrjuje spoznanje o več inteligentnostih oziroma talentih. Taylor (1978) meni, da ima tako rekoč vsakdo svoje posebne sposobnosti, zato bi lahko teoretično vsak velja za nadarjenega ali talentiranega.
- Prav zaradi te definicije je bilo potrebno to definicijo razširiti.

Če vprašamo nadarjene otroke, kaj pomeni biti nadarjen in talentiran, odgovarjajo:

NADARJENI OTROCI

Mislim, da starost ne bi smela odločati o tem, na kateri stopnji si v šoli. Menim, da bi nas morali razvrstiti po tem, koliko vemo. Je starost pri tem sploh pomembna?

JANEZ, 9 LET

“Nadarjen lahko pomeni vrsto stvari; razumevanje, ki je nad tvojo razredno stopnjo, in da opravljaš stvari nadpovprečno, na višji stopnji.”

NADARJENI OTROCI

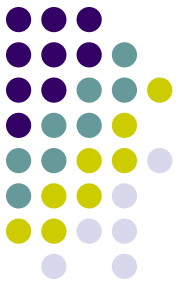

“Imeti rad stvari, ki so drugačne.”

“Nadarjen, hm, mar to ne pomeni, da dobivaš veliko daril.”

“Nadarjen pomeni ustvarjalen, talentiran, pomeni pa tudi, da se zanimaš za svetovno dogajanje.”

NADARJENI OTROCI

“ Zame pomeni oznaka nadarjen, da sem se v primerjavi z večino vrstnikov nadpovprečno sposoben učiti.”

“ Mar to, da si nadarjen pomeni, da od tebe pričakujejo same petice?!”

“ Nadarjen ali visoko sposoben pomeni, da si sposoben razumeti šale odraslih.”

Zakon o izobraževanju nadarjenih (ZDA)- tudi naš koncept:

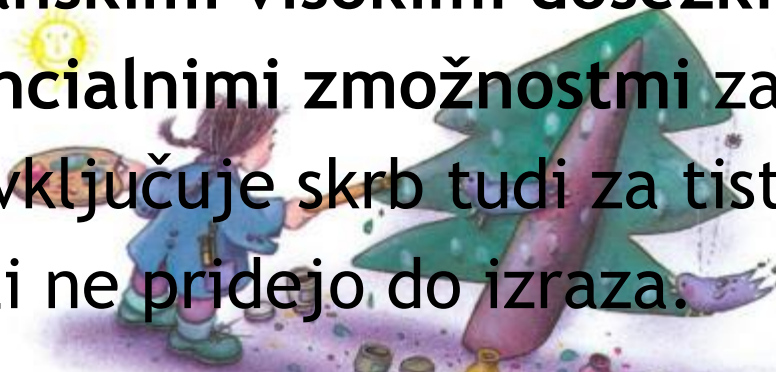

....Nadarjeni ali talentirani otroci so tisti otroci in mladostniki, ki so bodisi na predšolski stopnji, v osnovni ali srednji šoli **pokazali visoke dosežke** ali **skrite potenciale** na intelektualnem, ustvarjalnem, specifično akademskem, vodstvenem ali umetniškem področju in kateri poleg rednega šolskega programa potrebujejo posebej prilagojene programe in aktivnosti.

Ta definicija najprej poudarja, da med nadarjene ali talentirane štejemo:

- Tako tiste z **dejanskimi visokimi dosežki**, kot tudi tiste s **potencialnimi zmožnostmi** za take dosežke in tako vključuje skrb tudi za tiste sposobnosti v šoli ne pridejo do izraza.
- Ne govori samo o **visokih splošnih intelektualnih sposobnostih**, temveč tudi o **talentih** na specifično akademskih področjih, umetnosti, ustvarjalnosti, na področju vodenja.

Kam uvrščamo nadarjene ?

- Nadarjeni in talentirani učenci potrebujejo poleg običajnih programov tudi njim prilagojen pouk in dejavnosti, da bi lahko razvijali svoje sposobnosti.

Tako upravičeno nadarjene uvrščamo med učence s posebnimi potrebami – Zakon o osnovni šoli (11. člen).

***"Če ne morem
preiti na novo snov,
PONORIM. Učitelji
bi nam to morali
dovoliti in biti zato
na nas ponosni."***

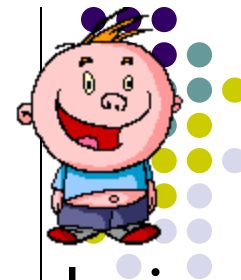

ZAKONODAJA

- ZAKON O OSNOVNI ŠOLI (ZOŠ)
- ZAKON O ORGANIZIRANJU IN
FINANCIRANJU VZGOJE IN
IZOBRAŽEVANJA (ZOFVI)
- ZAKON O USMERJANJU OTROK S
POSEBNIMI POTREBAMI (ZUOOP)

IZHODIŠČA KONCEPTA

- Med temeljnimi cilji VIZ sistema 2.člen ZOŠ še posebej izpostavljajo pomen razvijanja nadarjenosti.
- ZOŠ v **11. členu** nadarjene opredeljuje kot otroke s posebnimi potrebami.
- v **12. členu** opredeljuje, da mora šola posebej nadarjenim učencem prilagoditi metode in oblike dela ter jim omogočiti vključitev v dodatni pouk in druge oblike individualne in skupinske pomoči.
- ZOŠ - **23. do 27. člen** organizira tudi dodatni pouk, interesne in druge dejavnosti.

IZHODIŠČA KONCEPTA

- ZOŠ - **23. do 27. člen** organizira tudi dodatni pouk, interesne in druge dejavnosti.
- V vse oblike razširjenega programa šole (**20.člen**) se učenci vključujejo prostovoljno.
- Država omogoči vsaki OŠ, da del posebnih ur za pomoč otrokom s posebnimi potrebami nameni tudi za delo z nadarjenimi učenci (**0.5 ure na teden na oddelek**).
- **ZOFVI - 62. člen** določa, da IP za delo z nadarjenimi učenci oblikuje oddelčni učiteljski zbor.

KONCEPT

- Nacionalni kurikularni svet
- Področna kurikularna komisija za osnovno šolo

Medpredmetna kurikularna komisija za pripravo koncepta dela z nadarjenimi učenci

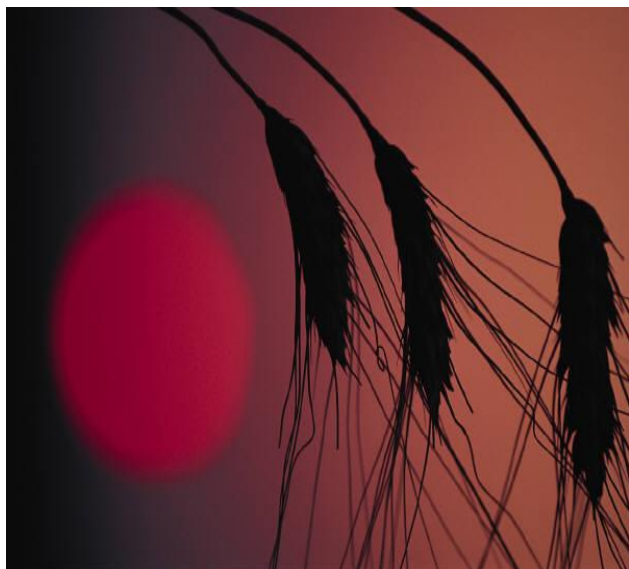
- Osnovna šola

KONCEPT

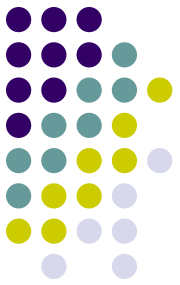
- Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci v devetletni osnovni šoli

Poglavja Koncepta

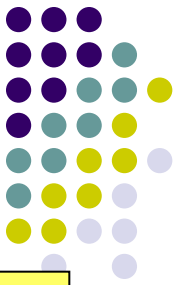
- OPREDELITEV NADARJENOSTI
- ZNAČILNOSTI NADARJENIH UČENCEV
- IZHODIŠČA ZA ODKRIVANJE IN DELO Z NADARJENIMI UČENCI
- ODKRIVANJE NADARJENIH
- DELO Z NADARJENIMI UČENCI

1. OPREDELITEV NADARJENOSTI

....Nadarjeni ali talentirani otroci so tisti otroci in mladostniki, ki so bodisi na predšolski stopnji, v osnovni ali srednji šoli **pokazali visoke dosežke ali skrite potenciale na intelektualnem, ustvarjalnem, specifično akademskem, vodstvenem ali umetniškem področju ter psihomotoričnem področju** in kateri poleg rednega šolskega programa potrebujejo posebej prilagojene programe in aktivnosti.

TRIKROŽNI MODEL PRODUKTIVNE NADARJENOSTI (J. Renzulli)

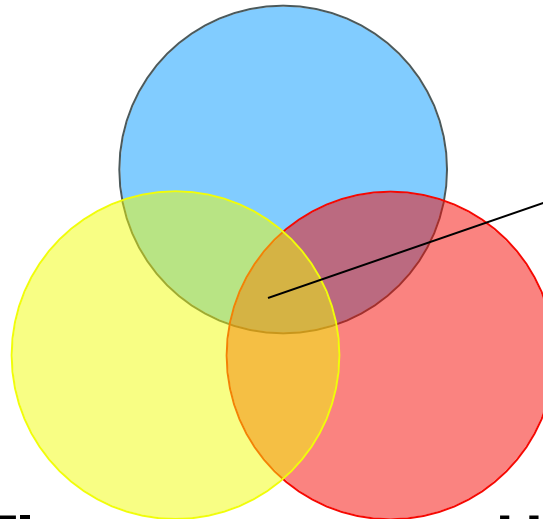
MOTIVACIJA
močna zainteresiranost za delo

Marljivost, vztrajnost,
Ambicioznost,
Emocionalna trdnost,
Priznanje okolja,
Optimalno spodbujanje

**PRODUKTIVNA
NADARJENOST**

Intelektualna nadarjenost
Umetnostna nadarjenost
Psihomotorna nadarjenost
Socialna nadarjenost

SPOSOBNOSTI

Divergentno mišljenje,
izvirnost,
domišljija.
Prožnost,
domiselnost

USTVARJALNOST

NADARJENI - JAN MAKAROVIC

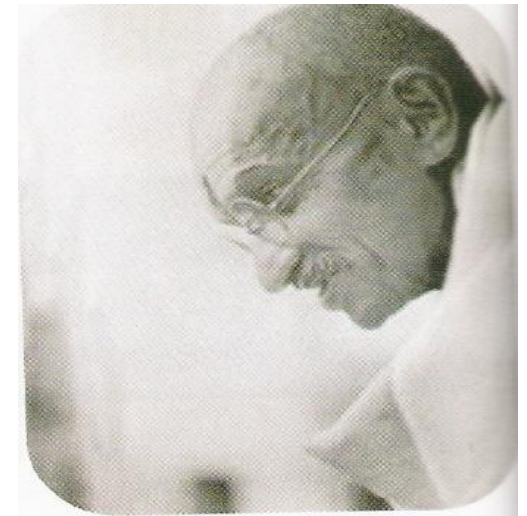
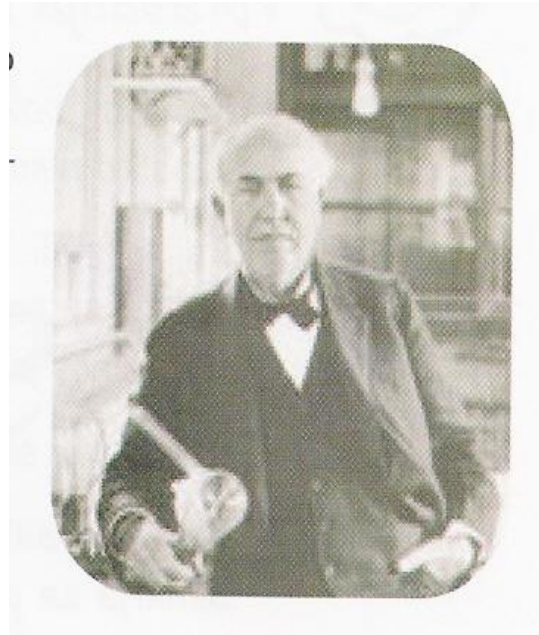
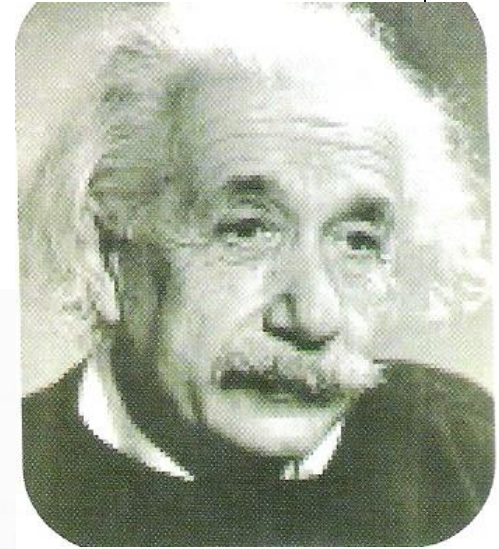
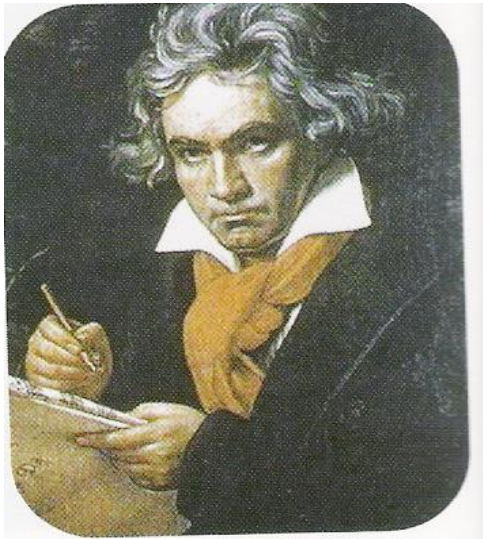
”Odkrivanje talentov”

“Namenil sem jo vzgojiteljem- v prepričanju, da je njihovo delo **ne le eno najplemenitejših**, ampak tudi eno družbeno **najpomembnejših** človeških opravil. Če nekateri med njimi tega dela ne opravljajo tako, kot bi bilo treba, to nikakor ne spremeni tega dejstva. Nasprotno, prav pomanjkljivosti pedagoškega dela nas še jasneje prepričajo o tem, kako zelo je to delo pomembno - pa tudi odgovorno.”

“Seveda vzgojitelj še zdaleč ni edini, ki prispeva k odkrivanju in uveljavljanju talentov, ali ga zavira. Drugi, močnejši od njega, bodo pogosto onemogočili njegove napore, izničili rezultate njegovega dolgoletnega dela. Toda vseeno je **vzgojitelj prvi**, ki se sreča s temi talenti - in sreča se z njimi v njihovem najbolj očarljivem, pa tudi najbolj občutljivem obdobju: v obdobju njihovega razcvetanja.”

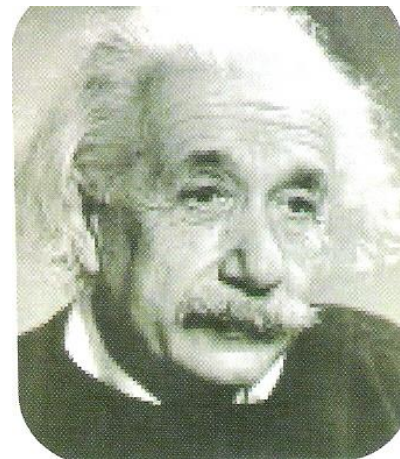

UČNA NEUSPEŠNOST - UNDERACHIEVEMENT

“Albert Einstein je spregovoril šele v četrtem letu starosti. Šole ni maral in ni bil prav uspešen učenec.”

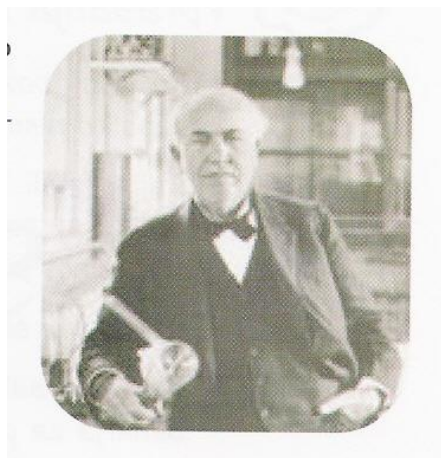
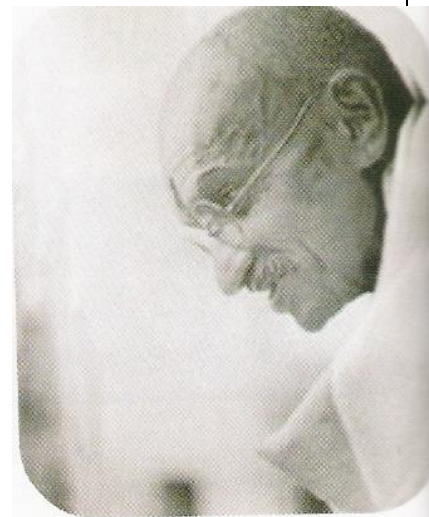
Beethovnov učitelj glasbe je izjavil: “Kot skladatelj je povsem zanič.”

Iz Winstona Churchilla so se v šoli norčevali, ker je imel govorno napako. Pogosto je imel najslabše rezultate v razredu.

Mahatma Gandhi je bil kot otrok bolj plašne narave. Kasneje je kot odvetnik nekoč v sodni dvorani zablokiral od treme, čez leta pa je vodil gibanje za neodvisnost Indije.

Thomasa Edisona v šoli niso marali, neki učitelj pa je celo menil, da z njegovim umom ni vse v redu. Pri 12 letih so ga vrgli iz šole kot nesposobnega. Danes pa ga poznamo kot enega največjih izumiteljev vseh časov, med drugim je izumil gramofon, električno žarnico

UČNO NEUSPEŠNI NADARJENI OTROCI

Koncept

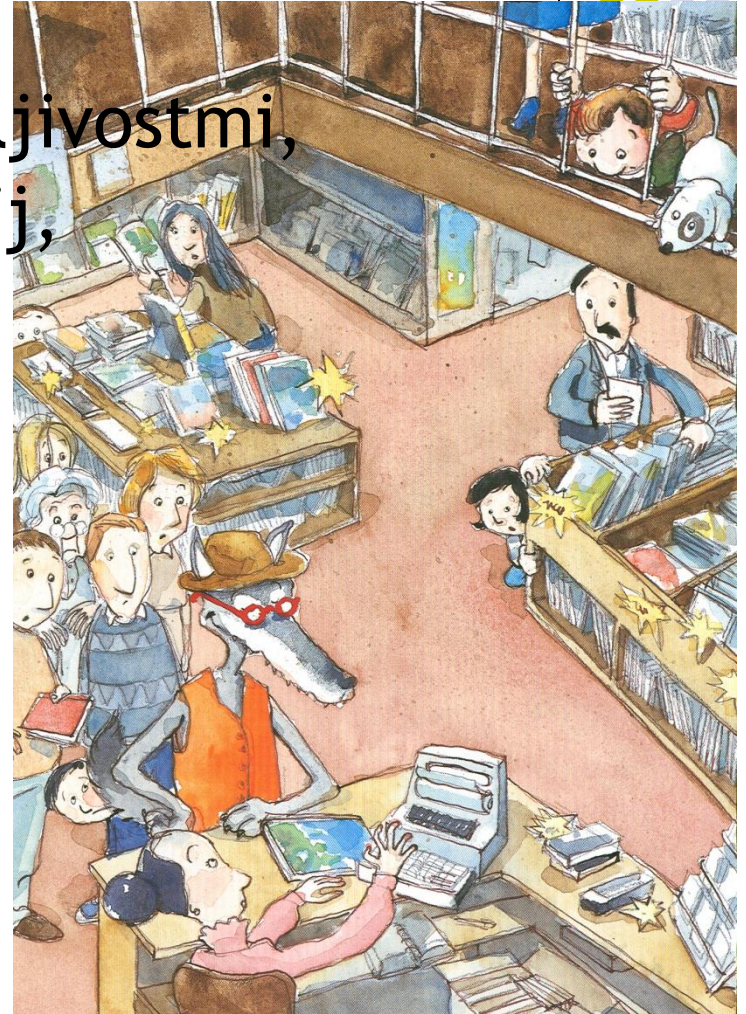
- nezainteresiranost za šolo in udeležbo v šolskih dogajanjih;
- strah pred spraševanjem;
- nizka samopodoba, pomanjkanje samozaupanja;
- nesposobnost tvornega delovanja pri skupinskem delu;
 - učenca ni možno motivirati z običajnimi spodbudami (dobrimi ocenami, nagrajevanjem pridnosti, navdušenjem učitelja ipd.);
 - slaba pozornost;
 - hiperaktivnost;
- čustvena in socialna nezrelost

- otroci z razvojnimi pomanjkljivostmi,
 - iz neugodnih družinskih okolij,
 - učno neuspešni učenci,
 - kulturno prikrajšani,
 - nadarjene deklice...
-
- A colorful illustration of a young woman with long dark hair sitting at a wooden desk in a library or study area. She is holding an open book and looking towards the viewer. The desk is cluttered with various books, papers, and a small white owl figurine. In the background, there are bookshelves filled with books. In the bottom left corner, the heads of three other students are visible, looking up at the main character.

- **Nevarnost prepozne identifikacije**

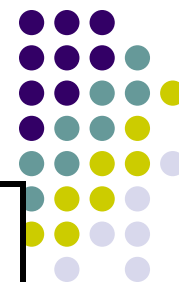

RAZLIKA MED “BISTRIM” IN NADARJENIM OTROKOM

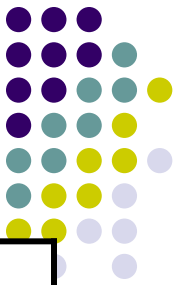
“BISTER “ OTROK	NADARJEN OTROK
• pozna odgovore • je zainteresiran • ima dobre ideje • se trudi, zato dobro opravi teste • odgovarja na vprašanja • je vodja skupine • z zanimanjem posluša • se z lahkoto uči • uživa v družbi vrstnikov	• postavlja vprašanja • je zelo radoveden • ima neobičajne ideje • kljub raztresenosti dobro opravi teste • razpravlja o podrobnostih, analizira, zaključuje • dela sam, je individualist • izraža močna čustva in stališča o temi, ki jo posluša • že zna • uživa v družbi starejših ter odraslih

RAZLIKA MED “BISTRIM” IN NADARJENIM OTROKOM

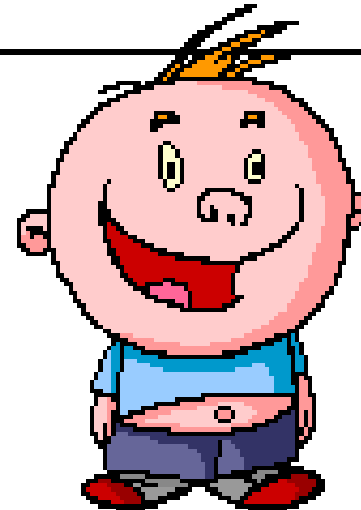

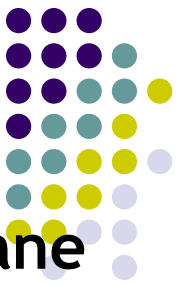
“BISTER “ OTROK	NADARJEN OTROK
• razume pomen naloge • zada si naloge in jih uspešno rešuje • mirno sprejema naloge in jih poslušno rešuje • natančno posnema dano rešitev • uživa v šoli • sprejema informacije, si jih zapomni • dobro uporablja znanje	• samostojno zaključuje • daje pobudo za projekte • naloge sprejema kritično, v kolikor ga zanimajo, se z njimi intenzivno in predano ukvarja • ustvarja nove rešitve • uživa v učenju • uporablja informacije • išče nove možnosti uporabe naučenega

RAZLIKA MED “BISTRIM” IN NADARJENIM OTROKOM

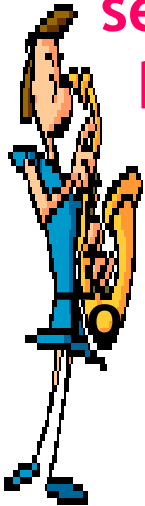
“BISTER “ OTROK	NADARJEN OTROK
• ima dober spomin • z dosežki in lastnim učenjem je zadovoljen	• dobro predvideva • je samokritičen

“Ljudje kot sem jaz, se zavedajo svoje tako imenovane nadarjenosti pri desetih, osmih, devetih letih...Vedno sem se čudil,

“Zakaj me ni nihče odkril? Mar v šoli niso opazili, da sem najbolj bister? Da so tudi učitelji neumni? Da je bilo vse, kar so premogli informacije, ki jih nisem potreboval?”

• mi je bilo jasno. Zakaj me niso dali v umetniško šolo ? Zakaj me niso izobrazili ?

Bil sem drugačen, vedno sem bil drugačen

Zakaj ni nihče opazil tega ? “

PhotoMix.com

3. IZHODIŠČA ZA DELO Z NADARJENIMI UČENCI

1. Koncept odkrivanja in dela z nadarjenimi učenci naj izhaja iz sodobnega pojmovanja nadarjenosti.
2. Delo z nadarjenimi učenci naj se začne čimbolj zgodaj.

V 1. TRIADI POTEKA DELO Z NJIMI - NOTRANJA DIFERENCIACIJA POUKA.

V 2. TRIADI - NOTRANJA IN FLEKSIBILNA DIFERENCIACIJA.

V 3. TRIADI PA V OBLIKI DELNE ZUNANJE DIFERENCIACIJE.

3. Pri odkrivanju nadarjenih učencev sodelujejo vsi pedagoški delavci in šolska svetovalna služba.

4. ODKRIVANJE NADARJENIH

Odkrivanje nadarjenih učencev je strokovno zahtevno opravilo. V postopku odkrivanja sodelujejo učitelji, šolska svetovalna služba, starši in po potrebi zunanji strokovnjaki. Odkrivanje naj bi potekalo v ~~šestih~~ ^{treh} stopnjah:

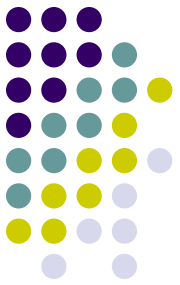
1. STOPNJA: EVIDENTIRANJE

2. STOPNJA: IDENTIFIKACIJA

3. STOPNJA: SEZNANITEV IN PRIDOBITEV
MNENJA STARŠEV

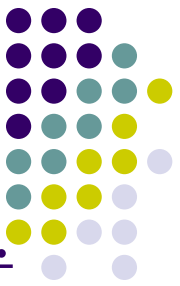

POSTOPEK ODKRIVANJA - KDAJ SE IZVEDE KATERA STOPNJA?

- 1. triada -EVIDENTIRANJE
 - 2. triada - IDENTIFIKACIJA + SEZNANITEV IN MNENJE STARŠEV
- po potrebi tudi v 3. triadi:
IDENTIFIKACIJA + SEZNANITEV IN
MNENJE STARŠEV

1. STOPNJA - EVIDENTIRANJE

zajeta širša skupina učencev, ki bi lahko bili nadarjeni.

Te učence izberemo na podlagi sledečih kriterijev:

- UČNI USPEH
- DOSEŽKI
- UČITELJEVO MNENJE
- TEKMOVANJA
- HOBIJI
- MNENJE ŠOLSKE SVETOVALNE SLUŽBE

V skupino evidentiranih so izbrani učenci, ki izpolnjujejo vsaj enega od navedenih kriterijev. To je širša skupina učencev, **ki bi lahko bili nadarjeni**.

2. STOPNJA - IDENTIFIKACIJA

Le ta zajema poglobljeno in podrobnejšo obravnavo evidentiranih učencev na osnovi naslednjih meril:

- **OCENA UČITELJEV** - ocenjevalna lestvica nadarjenosti učencev
- **TEST SPOSOBNOSTI**
- **TEST USTVARJALNOSTI**

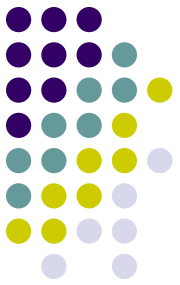
2. STOPNJA -IDENTIFIKACIJA

Kot nadarjeni oz. talentirani so identificirani tisti učenci, ki so vsaj na enem od kriterijev dosegli nadpovprečen rezultat: **na testu inteligentnosti je IQ enak ali večji od 120**, na testu ustvarjalnosti sodi rezultat med 10 odstotkov najboljših rezultatov evidentiranih učencev, **na ocenjevalni lestvici za učitelje pa je učenec dobil nadpovprečno oceno na posameznem področju nadarjenosti**. (ustreznost ocene presodi ŠSS skupaj z učiteljem, ki je učenca učil.)

2. STOPNJA - IDENTIFIKACIJA

Ugotovitev o tem, da je učenec nadarjen, se sprejme na sestanku razrednega učiteljskega zbora, na katerem sodeluje tudi šolska svetovalna služba in koordinator za delo z nadarjenimi, če to ni šolski svetovalni delavec.

KDO SO IDENTIFICIRANI KOT NADARJENI?

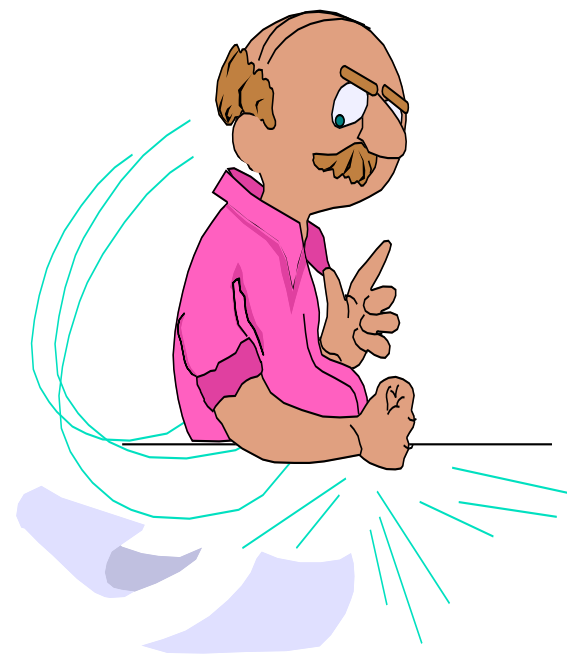
- Kot nadarjeni oz. talentirani so nato identificirani tisti učenci, ki so vsaj na enem od posameznih meril dosegli nadpovprečni rezultat.
- V celotni šolski populaciji tako identificirali od **15 do 20 %** nadarjenih učencev.

3. STOPNJA - SEZNANITEV IN PRIDOBITEV MNENJA STARŠEV

- Svetovalna služba skupaj z razrednikom seznani starše, da je bil njihov otrok spoznan za nadarjenega.
- Pridobi mnenje staršev o otrokovi nadarjenosti in sodelujejo pri izdelavi individualiziranega programa.

4. DELO Z NADARJENIMI UČENCI

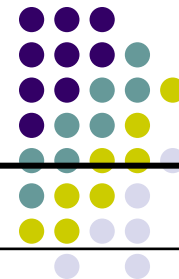
TRIADA	OBLIKE IN DEJAVNOSTI	KDO
1. triada	• Notranja diferenciacija • Individualne zadolžitve učencev • Individualiziran pouk • Kooperativno učenje in druge oblike skupinskega učenja • Posebne domače zadolžitve • Dnevi dejavnosti • Interesne dejavnosti • Hitrejšem napredovanje • Dodatni pouk	

4. DELO Z NADARJENIMI UČENCI

TRIADA	OBLIKE IN DEJAVNOSTI
2. triada	• Notranja diferenciacija • Fleksibilna diferenciacija • Dodatni pouk • Individualizirani programi za NAD • Vzporedni programi (pull-out) • Obogatitvene dejavnosti (sobotne šole) • Dnevi dejavnosti • Interesne dejavnosti • Hitrejše napredovanje • Športne in kulturne sekcije • Kreativne delavnice • Raziskovalni tabori • Priprava za udeležbo na tekmovanjih Programi za razvijanje socialnih spretnosti Programi za osebni in socialni razvoj

4. DELO Z NADARJENIMI UČENCI

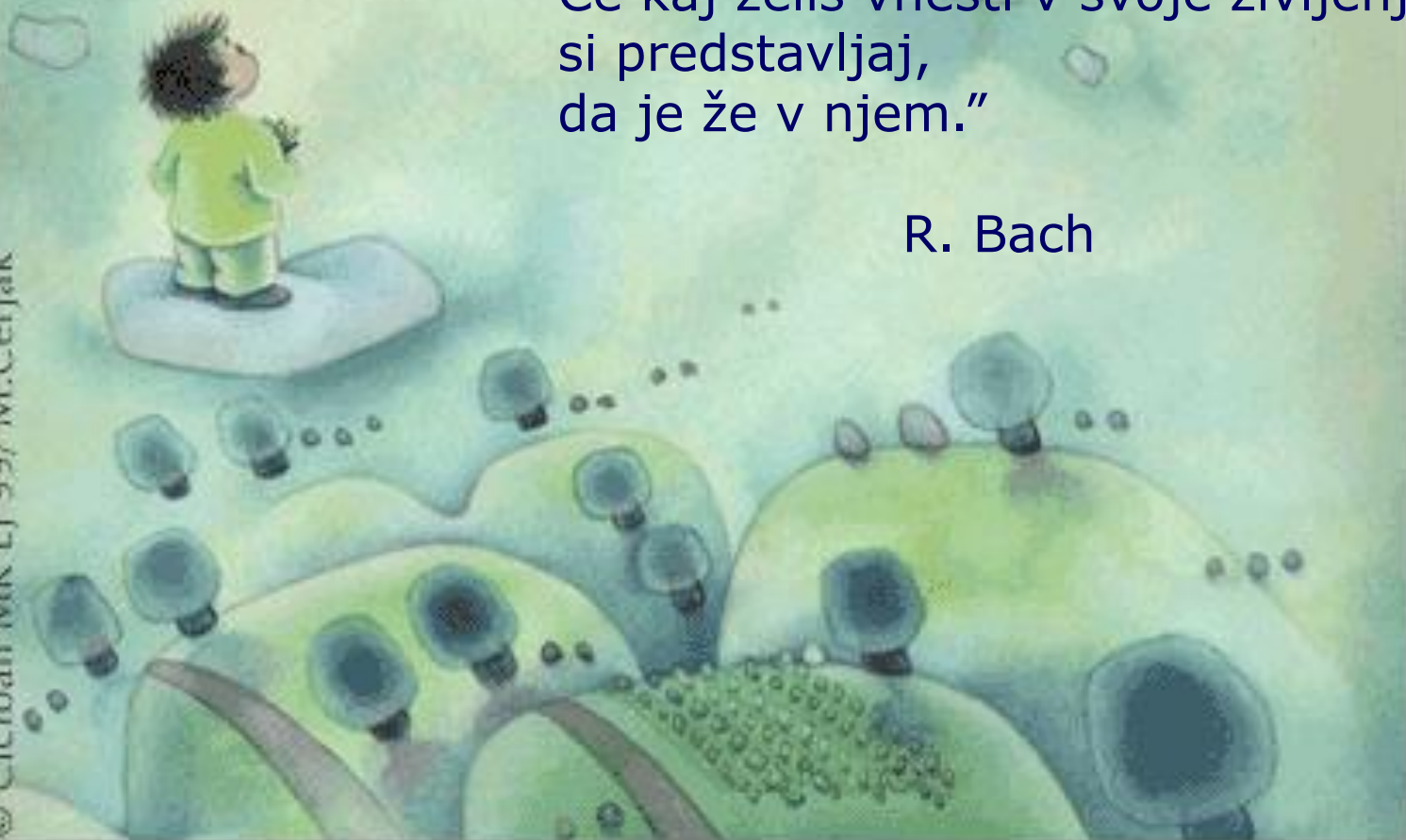

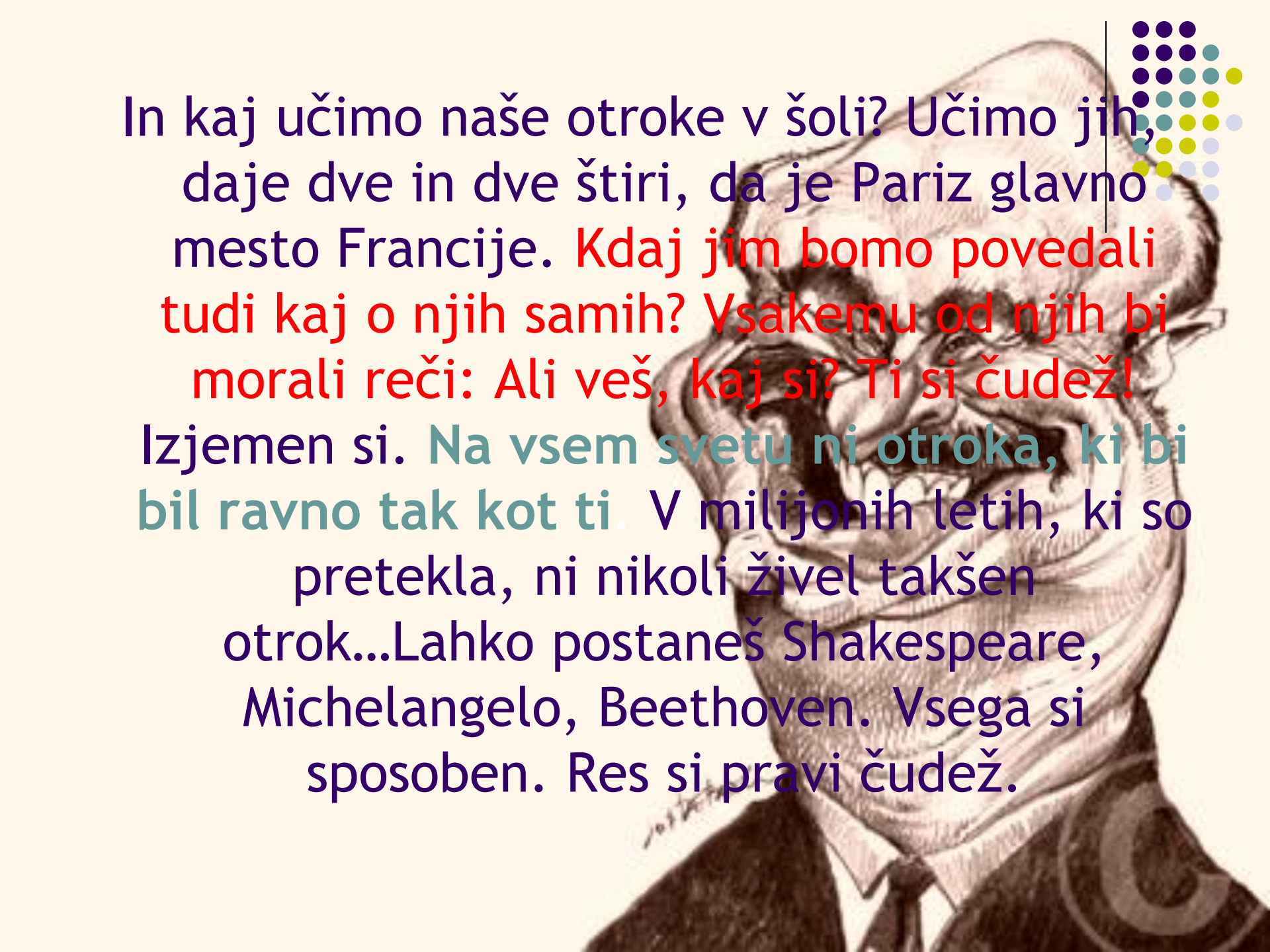
TRIADA	OBLIKE IN DEJAVNOSTI
3. triada	•Notranja diferenciacija •Fleksibilna diferenciacija •Dodatni pouk •Individualizirani programi za NAD •Delna zunanja diferenciacija •Vzporedni programi (pull-out) •Obogatitvene dejavnosti (sobotne šole) •Dnevi dejavnosti •Interesne dejavnosti •Hitrejše napredovanje •športne in kulturne sekcije •Kreativne delavnice •RaziskOValni tabori •Priprava za udeLežbo na tekmovanjih Programi za razvijanje socialnih spretnosti Programi za osebni in socialni razvoj Izbirni predmeti Seminarske naloge Raziskovalne naloge

“Nikoli ti ni dana želja,
ne da bi ti bila obenem dana moč,
da jo uresničiš.
Če kaj želiš vnesti v svoje življenje,
si predstavljaš,
da je že v njem.”

R. Bach

In kaj učimo naše otroke v šoli? Učimo jih, daje dve in dve štiri, da je Pariz glavno mesto Francije. **Kdaj jim bomo povedali tudi kaj o njih samih? Vsakemu od njih bi morali reči: Ali veš, kaj si? Ti si čudež! Izjemen si. Na vsem svetu ni otroka, ki bi bil ravno tak kot ti. V milijonih letih, ki so pretekla, ni nikoli živel takšen otrok...Lahko postaneš Shakespeare, Michelangelo, Beethoven. Vsega si sposoben. Res si pravi čudež.**

A black and white photograph of two young women with long hair, smiling and looking at each other. The woman on the left has straight hair, and the woman on the right has hair in a ponytail. They are both smiling warmly. Overlaid on the image is the text 'Hvala za POZORNOST !' in yellow. In the top right corner, there is a decorative graphic of a grid of dots in various colors (purple, teal, yellow, light blue) arranged in a pattern that tapers to the right.

Hvala za
POZORNOST !